

RÄDDNINGSTJÄNSTEN MITT BOHUSLÄN
Uddevalla - Lysekil - Munkedal

Kommunal plan för räddningsinsats

Kommunal plan för räddningsinsats

För företag som omfattas av Sevesolagstiftningen inom insatsområdet för
Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Planen innefattar följande företag:

- Preem AB
- Gasum Lysekil

Beslutad av

Datum 2021-04-27

Räddningschef

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	3
1 ALLMÄNT	4
2 RÄDDNINGSTJÄNSTEN MITT BOHUSLÄNS ORGANISATION VID RÄDDNINGSINSATS	5
2.1 RÄDDNINGSTJÄNSTEN MITT BOHUSLÄNS ORGANISATION	5
2.1.1 RÄDDNINGSCHEF I BEREDSKAP	5
2.1.2 INRE BEFÄL	5
2.1.3 INSATSLEDARE	6
2.1.4 TAKTISKA ENHETER	6
2.1.5 RÄDDNINGSTJÄNSTENS BEREDSKAP	7
3 SAMVERKANDE PARTER	7
3.1 INTERN BEREDSKAP PÅ PREEM AB	7
3.2 INTERN BEREDSKAP PÅ GASUM LYSEKIL	8
3.3 LEDNINGSORGANISATION	9
3.4 SAMVERKANDE ORGANISATIONER BRAND, UTSLÄPP, MM	9
3.5 AMBULANSORGANISATION	9
3.6 POLISMYNDIGHETEN	9
3.7 SOS	10
4 TYP AV RISKER	10
5 ORGANISATION VID RÄDDNINGSINSATS PÅ PREEM AB ELLER GASUM LYSEKIL	10
5.1 LARMORGANISATION FÖR PREEM AB OCH GASUM LYSEKIL	10
5.2 KOMMUNIKATION VID RÄDDNINGSINSATS	12
6 ÅTGÄRDER VID RÄDDNINGSINSATS	12
6.1 EXPLOSION, BRAND ELLER GASUTSLÄPP	12
6.2 OLJEUTSLÄPP INOM PREEM AB:S OMRÅDE	13
6.3 RMB:S BEREDSKAP FÖR OLJEUTSLÄPP	13
7 UNDERRÄTTELSE TILL MYNDIGHET I ANNAT LAND	14
8 ÖVNINGAR	14
9 INFORMATION OCH VARNING TILL ALLMÄNHETEN	14
10 UPPRÄTTANDE OCH UPPDATERING AV PLANEN	15

Detta dokument beskriver hur den kommunala räddningstjänsten, RMB¹, hanterar bestämmelsen om plan för räddningsinsats vid verksamheter som omfattas av krav på säkerhetsrapport enligt lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (1999:381). Syftet är att förebygga allvarliga olyckshändelser inom den kemikaliehanterande industrin och att begränsa skadorna om sådana olyckor skulle inträffa.

Medlemskommunerna i RMB är Lysekil, Munkedal och Uddevalla.

De verksamheter som berörs av lagstiftningen är:

- **Preem AB** (oljeraffinaderi med tillhörande in- och utlastning av råolja och petroleumprodukter, anläggningen benämns även Preemraff Lysekil)
- **Gasum Lysekil** (förvaringscistern samt in- och utlastning av LNG (LNG innebär naturgas i vätskeform))

Verksamhetsutövaren ansvarar för att verksamheten uppfyller gällande bestämmelser i lag, förordning och föreskrifter. För tillsynen enligt Sevesolagstiftningen ansvarar centralt MSB². På lokal nivå utövas den operativa tillsynen av Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Ansvar för att ta fram kommunal plan för räddningsinsats ligger på Lysekils kommun, liksom att tillse att den hålls aktuell över tid.

Anläggningarna är belägna i Lysekils kommun och ligger geografiskt intill varandra på Lysehalvön. Preem AB och Gasum Lysekil har egna separata räddnings- och beredskapsplaner vilka är mer detaljerade än kommunens plan för räddningsinsats. Gasum Lysekil nyttjar via avtal Preem AB:s privata räddningstjänst för inledande räddningsinsats på Gasum Lysekils område.

Denna plan har upprättats av RMB i samråd med Preem AB och Gasum Lysekil.

Planen har kommunicerats med allmänheten i Lysekils kommun genom kungörelse i lokalpress samt presentation på kommunens hemsida.

Allmänheten har givits möjlighet att lämna synpunkter på planen.

¹ Räddningstjänsten Mitt Bohuslän

² Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Räddningstjänsten Mitt Bohuslän utgör ett räddningstjänstförbund i kommunerna Lysekil, Munkedal och Uddevalla. Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ska räddningstjänsten planeras och organiseras så att räddningsinsatser kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. När en olycka inträffar ska den drabbade eller den som larmar så tidigt som möjligt få professionell hjälp för att kunna agera på rätt sätt och kunna vidta skadebegränsande åtgärder fram till dess att räddningstjänsten är på plats. För att snabbt kunna larma rätt resurser till en eventuell olycka på de olika anläggningarna finns förutbestämda larmplaner som upprättats av kommunal räddningstjänst (RMB) i samverkan med Preem AB:s räddningstjänst.

Enligt Förordningen om skydd mot olyckor (FSO) ska en kommun upprätta planer för räddningsinsatser för de verksamheter som omfattas av krav på säkerhetsrapport enligt lag om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagstiftningen 1999:381). För Lysekils kommun är denna uppgift delegerad till RMB. Inom RMB finns i dagsläget två verksamheter som omfattas av kravet, Preem AB och Gasum Lysekil. Båda är placerade i Lysekils kommun.

I Sevesolagstiftningens högre kravnivå finns bland annat krav på verksamheten att upprätta en intern plan för räddningsinsats. Denna plan ska beskriva hur följderna av en allvarlig kemikalieolycka ska begränsas.

Verksamhetens interna plan för räddningsinsatser ska sedan ligga till grund för kommunens plan för räddningsinsats. I denna plan ska kommunen på motsvarande sätt beskriva hur följderna av en allvarlig kemikalieolycka begränsas. Verksamheternas planer är omfattande och upprättade på detaljnivå. Preem AB och Gasum Lysekil har tagit fram varsin plan enligt nedan:

- **Preem AB**
 - Intern plan för räddningsinsats, utgör bilaga till verksamhetens säkerhetsrapport
- **Gasum Lysekil**
 - Intern plan för räddningsinsats benämns Beredskapsplan Gasum Lysekil, utgör bilaga till verksamhetens säkerhetsrapport

De båda verksamheterna ovan omfattas av Sevesolagstiftningens högre kravnivå på grund av att deras hantering av petroleumprodukter och mycket brandfarliga varor överstiger 25 000 respektive 50 000 ton. Dessa ämnen utgörs av brandfarliga vätskor såsom bensin, diesel, olika typer av olja, etanol och olika additiv till slutprodukter bensin, diesel mm. Utöver brandfarliga vätskor räknas även brandfarliga gaser med i hanterad volym enligt Sevesolagstiftningen, exempel är naturgas, propan, butan och vätgas.

2.1 RÄDDNINGSTJÄNSTEN MITT BOHUSLÄNS ORGANISATION

RMB har dygnet runt en insatsledare (IL) i beredskap samt ett antal släck- och räddningsenheter (se tabellen på sidan 6). Inom förbundet finns även enheter med specialkompetens och utrustning (exempelvis kem- och miljöräddningsenhet).

Utöver dessa funktioner nyttjar RMB även en gemensam systemledning (GOSL) med NÄRF³ (verkar för medlemskommunerna Trollhättan, Vänersborg, Färgelanda och Mellerud) som utgår från en ledningscentral på brandstationen i Trollhättan (LC 54). GOSL hanterar två räddningstjänstförbund, RMB och NÄRF. Operativa funktioner utgörs av RCB (räddningschef i beredskap), IB (inre befäl) samt IBIB (inre befäl i beredskap). Av dessa utgår och verkar IB dygnet runt alla dagar om året från LC 54. IBIB utgår och verkar från LC 54 dagtid på vardagar och har samma uppdrag som IB. Övrig tid har IBIB beredskap i hemmet.

Funktionerna RCB och IBIB innebär beredskapstjänstgöring i RMB och NÄRF:s medlemskommuner. Vid större händelser tar sig dessa, då behov föreligger, till LC 54 för hantering av den gemensamma systemledningen.

2.1.1 RÄDDNINGSCHEF I BEREDSKAP

RMB har alltid en räddningschef i beredskap (RCB) i tjänst, denne har fri dispositionsrätt för samtliga enheter inom förbundet RMB. Detta innebär att RMB:s samtliga resurser finns att tillgå och kan nyttjas på skadeplats vid en eventuell händelse. RCB:s främsta uppgift är att bevaka och upprätthålla beredskap över RMB:s geografiska ansvarsområde. Detta innebär att RCB kan upprätta och initiera en strategisk stab samt bakre och främre operativa staber när behov föreligger.

RCB ansvarar för omvärldsbevakning och kan genomföra förändringar i organisationens beredskap vid exempelvis inkomna vädervarningar, förändrad hot- eller riskbild i samhället.

RCB utgör även tjänsteman i beredskap (TIB) i RMB:s medlemskommuner. Dennes huvuduppgift är att initiera kommunernas krisledningsorganisation när behov föreligger.

2.1.2 INRE BEFÄL

RMB har ett inre befäl (IB eller IBIB) i tjänst i LC 54, dygnet runt. Denne kan, då RCB inte finns på plats, fritt disponera samtliga enheter inom förbundet RMB. Detta innebär att RMB:s samtliga resurser finns att tillgå och kan nyttjas på skadeplats vid en eventuell händelse.

IB:s främsta uppgift är att bevaka och upprätthålla beredskap över RMB:s geografiska ansvarsområde. IB hanterar även massmediakontakten i samband med räddningsinsats.

³ Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

2.1.3 INSATSLEDARE

I RMB tjänstgör en insatsledare (IL). Denne utgår kontorstid från någon av räddningstjänstförbundets brandstationer. Kvällstid, nattetid och under helger är IL förlagd i hemmet.

Insatsledaren är rörlig i förbundets hela geografiska område. Insatsledaren utgörs av person med kompetens enligt RMB:s handlingsprogram 2020–2023 (Lag (2003:778) om skydd mot olyckor) och innehar delegation från räddningschefen att vara räddningsledare.

Insatsledaren leder räddningsinsatsen på skadeplats vid mer resurskrävande händelser och är då räddningsledare på plats (ett högre befäl kan dock besluta om att överta räddningsledarskapet).

Räddningsledaren samverkar med polis, ambulans och övriga aktörer på skadeplats. Anspänningstiden (tid till larmet mottagits/kvitterats och insatsledaren beger sig mot skadeplats) för insatsledare är 90 sekunder.

2.1.4 TAKTISKA ENHETER

Inom RMB:s geografiska område finns enheter med specialkompetens och utrustning som kan nyttjas vid räddningsinsatser beroende på typ av händelse. Taktiska enheter utgörs bland annat av mobil kem- och rökskyddsdepå, lastväxlare med skum, höjdenhet och ledningsenhet. Samtliga taktiska enheter är förbundsgemensamma. Detta innebär att de kan larmas för insatser inom hela förbundets område beroende på aktuell händelses resursbehov.

2.1.5 RÄDDNINGSTJÄNSTENS BEREDSKAP

Följande styrkor ska under normala förhållanden ständigt kunna rycka ut inom de tider som anges nedan. OBS! Bemanning vad gäller brandmän i Brastad ska enligt räddningstjänstens handlingsprogram uppgå till 4 st men är tills vidare reducerad till 2 st.

Station	Beredskap	Anspänningstid
Rörlig i RMB och NÄRF	1 Räddningschef i beredskap	90 sek ⁴
LC 54 Trollhättan	1 Inre befäl	Omgående ⁵
Rörlig i RMB och NÄRF	1 inre befäl i beredskap	90 sek ⁶
Rörlig i RMB	1 Insatsledare	90 sek ⁷
Uddevalla heltid	1 styrkeledare + 5 brandmän	90 sek
Uddevalla deltid	1 styrkeledare + 4 brandmän	8 min
Lysekil	1 styrkeledare + 5 brandmän	5 min
Munkedal	1 styrkeledare + 5 brandmän	5 min
Ljungskile	1 styrkeledare + 4 brandmän	6 min
Brastad	1 styrkeledare + 2 brandmän	5 min
Hedekas	1 styrkeledare + 3 brandmän	5 min
Skaftö	1 styrkeledare + 3 brandmän	5 min

3 SAMVERKANDE PARTER

Samverkan är en grundförutsättning för att det totala hjälpbehovet ska kunna tillgodoses. I händelse av större olycka etableras en gemensam ledningsplats för de samverkande aktörerna. Gemensam brytpunkt (förutbestämd eller händelsestyrd plats dit enheter som behövs för att hantera en olycka tar sig för att snabbt kunna sättas in i insats) används för samtliga samverkande organisationer och är gemensamt framtagen.

Nedan redovisas de olika samverkansparterna.

3.1 INTERN BEREDSKAP PÅ PREEM AB

Beredskapen för händelser inom Preems område är anpassad efter aktuell riskbild och Preem AB har tagit fram en nödlägesplan för olika typer av olyckor som kan inträffa. Inom driftavdelningen finns dessutom detaljerade planer för olika typer av nödlägen som beskriver vad som ska göras vid olika typer av oönskade situationer, t.ex. läckage och/eller brand. Inom företagets räddningstjänst finns motsvarande planer som anger hur man ska hantera ett nödläge för att begränsa följderna och vid behov exempelvis släcka bränder eller sanera utsläpp.

⁴ Räddningschef i beredskap ska vara anträffbar via kommunikationsmedel inom 90 s samt skyndsamt, med disponerat fordon, kunna infinna sig i LC 54.

⁵ Inre befäl ska omedelbart svara via kommunikationsmedel och är stationerad dygnet runt i LC 54.

⁶ Inre befäl i beredskap är under kontorstid stationerad i LC 54 och ska då kunna svara omedelbart, på samma sätt som inre befäl. Övrig tid kvitteras larm inom 90 s varpå skyndsamt transport till LC 54 sker med disponerat fordon.

⁷ Insatsledare ska inom 90 s kvittera larm och omgående bege sig till skadeplats eller annan plats där behov av befäl finns. Transport sker med disponerat fordon.

På raffinaderiområdet finns en brandstation som bemannas av minst två brandmän och en brandförman för varje skift. Brandförmannen agerar arbetsledare på plats till dess kommunalt räddningstjänstbefäl från RMB (styrkeledare, insatsledare eller räddningschef i beredskap) anländer och då påbörjar ledning av kommunal räddningsinsats. Preems personal utgör samverkanspart och bidrar med lokalkännedom i anläggningen.

På dagtid finns även teknisk expertis inom räddningstjänsten tillgänglig. Utöver de skiftgående resurserna från räddningstjänsten finns alltid en skiftgående ”1:a styrka” tillgänglig inom driftavdelningen. Den utgörs av 6 operatörer som har utbildats för att kunna hantera tänkbara räddningstjänstupdrag. Uppdraget att ingå i ”1:a styrkan” roteras normalt mellan operatörerna. Nästan alla operatörer har tränats för att kunna ingå i denna styrka vilket betyder att det utöver den för dagen utsedda ”1:a styrkan” finns ytterligare ett antal operatörer som (beroende på driftläge) kan delta i räddningsinsats.

3.2 INTERN BEREDSKAP PÅ GASUM LYSEKIL

Vid en eventuell olycka har terminalen sin egen beredskapsorganisation med en nödlägeskoordinator på plats alternativt jourlagd i Risavika (Norge) om terminalen i Lysekil är obemannad. Beredskapsgruppen agerar enligt nödlägeskoordinatorns bedömning innan Preem AB:s räddningstjänst hunnit till platsen. När Preem AB:s räddningstjänst anlänt agerar Gasums beredskapsgrupp enligt de anvisningar som ges av brandförmannen från Preem AB:s räddningstjänst. Brandförmannen agerar i samråd med Gasum arbetsledare på plats till dess kommunalt räddningstjänstbefäl från RMB (styrkeledare, insatsledare eller räddningschef i beredskap) anländer och då påbörjar ledning av kommunal räddningsinsats. Personal från Gasum och Preem utgör samverkansparter för kommunal räddningstjänst och bidrar med lokalkännedom i anläggningen under räddningsinsats.

3.3 LEDNINGSORGANISATION

Räddningschef i beredskap ansvarar för den normativa och strategiska ledningen. Vid en händelse på Preem AB eller Gasum Lysekil, då den kommunala räddningstjänsten larmas, kommer befäl från RMB att bege sig till skadeplats.

Om behov finns kan Länsstyrelsen överta räddningsledarskapet vid händelse som påverkar flera kommuner.

3.4 SAMVERKANDE ORGANISATIONER BRAND, UTSLÄPP, MM

Utöver GOSL (RMB, Orust och NÄRF) är samverkan förberedd genom avtal med andra kommuners räddningstjänster i regionen och länet. Samverkan ska i första hand sökas med Sotenäs, Tanum, Strömstad och Stenungssund. Genom samverkan skapas en större förmåga och uthållighet att hantera inträffade olyckor. Vid behov kan även andra nationella resurser kallas in som exempelvis:

- Släckmedelscentralen (SMC), Göteborg, storskalig släckutrustning
- MSB:s miljöskyddsförråd i Göteborg
- MSB:s nationella keminhet i Stenungssund
- MSB:s saneringsenhet i Kungsbacka
- MSB:s tjänsteman i beredskap
- Kustbevakningen

3.5 AMBULANSORGANISATION

Uppgifter för ambulansorganisationen i huvudsak är att:

- leda den medicinska insatsen
- ta hand om skadade
- vid behov medverka i saneringsarbetet av skadade
- vid behov driftsätta en uppsamlingsplats för skadade
- ta hand om och transportera skadade efter livräddande sanering
- finnas på plats för att vid behov kunna ge vård vid eventuella skador hos exempelvis räddningstjänstens personal

3.6 POLISMYNDIGHETEN

Uppgifterna för polisen är i huvudsak att:

- utreda eventuellt brott
- spärra av drabbat område
- ansvara för eftersök
- registrera och identifiera skadade och avlidna
- utrymma drabbat område samt samordna evakuering av ett större område

Uppgifterna för SOS-centralen är i huvudsak att:

- larma enligt larmplan
- vidarebefordra uppgifter till Sveriges Radio och Sveriges Television i samband med begäran om ”Viktigt meddelande till allmänheten” (VMA), begäran om VMA beslutas av RCB
- bistå räddningsledaren till och med totalinfo (en benämning för ett tidigt skede i räddningsinsatsen då SOS levererar en kort, muntlig lägesrapport via blåljusmyndigheternas gemensamma, nationella kommunikationssystem (RAKEL) avseende insatta resurser och status på skadeplats) då LC 54 tar över koordinering av räddningsinsats från SOS

4 TYP AV RISKER

De risker som finns på respektive verksamhet är identifierade i respektive företags säkerhetsrapport. De identifierade riskerna är följande:

- **Preem AB**
 - brand i cistern
 - pölbrand det vill säga brand i vätskeformig olja på marken
 - utsläpp eller läckage av brandfarlig gas, utan antändning
 - jetbrand det vill säga brand i utströmmande gas eller vätska
 - gasmolnsexplosion
 - kärlsprängning
 - utflöde av giftig gas
 - spill av kolväte eller andra skadliga kemiska produkter som förorenar luft, mark eller vatten
 - oljeutsläpp inom anläggningen
 - oljeutsläpp till omgivande land-, havs- eller vattenmiljö
- **Gasum Lysekil**
 - stort läckage av LNG från kaj, cisterntak, transportledningar eller bilutlastning
 - stort läckage av LNG från högtryckssystem

stort läckage av LNG från högtryckssystem, där läckagen skulle kunna leda till köldskador samt pöl-, jet- eller gasmolnsbrand.

5 ORGANISATION VID RÄDDNINGSSINSA TS PÅ PREEM AB ELLER GASUM LYSEKIL

5.1 LARMORGANISATION FÖR PREEM AB OCH GASUM LYSEKIL

Vid alla typer av olyckor på Preem AB eller Gasum Lysekil ska larm gå till det ständigt bemannade kontrollrummet på Preem AB. Kontrollrumsoperatören larmar i sin tur Preem AB:s räddningstjänst och vid behov även RMB via SOS.

Vid kommunal räddningsinsats blir Preem AB:s brandförman den kommunala räddningsledarens samverkanspart och beslutsstöd. RMB samordnar i samverkan med Preem AB alla externa resurser.

Vid nödläge såsom brand, gasutsläpp, krislägen, personolyckor eller hotsituationer, ska alltid Preem AB:s kontrollrum larmas. Kontrollrummet larmar sedan Preem AB:s räddningstjänst via radiolarm. Det finns också möjlighet att från kontrollrummet utlösa ett internt nödlägesalarm i form av tyfonsignaler och blixtljus.

Om nödläget är av sådan art att hjälp behövs från kommunens räddningstjänst, larmas denna via SOS på order av Preem AB:s brandförman, antingen från nödlägespulpeten i kontrollrummet eller via telefonnummer 112.

Vid internt nödlägesalarm ska Preems nödlägesorganisation kallas in. Larmet till kommunal räddningstjänst är nivåanpassat enligt tre olika automatlarmstyper nedan:

- Litet larm Preem Lysekil innebär att insatsledare larmas liksom Lysekils styrka (1+5) och polis. Ambulans och övriga räddningstjänstenheter larmas på begäran.
- Flerstationslarm Preem Lysekil innebär att insatsledare, styrkor från Lysekil/Brastad samt tankenhet från Munkedal larmas. Likaså polis och två ambulanser.
- Befälslarm Preem Lysekil innebär att LC 54 blir informerad av SOS om en händelse på Preem AB eller Gasum Lysekil som kräver specialförmågor och med det särskild bedömning inför en eventuell utlarmning. Befälslarm Preem Lysekil kan även resultera i att kriterierna för räddningsinsats ej bedöms vara uppfyllda. Preems räddningstjänst ska då kunna hantera händelsen själva utan kommunal räddningstjänsts medverkan.

Vad gäller samordning enligt MSBFS 2015:8 bilaga 2 punkt 3 så är grundkonceptet detsamma oavsett scenario, se automatlarmstyper ovan. Det ligger mer eller mindre alltid en osäkerhet i hur räddningsinsatser utvecklar sig och med det hanteras optimalt. Att på ett effektivt och säkert sätt hantera oförutsägbara och dynamiska olycksförlopp kan liknas vid en "improvisation utifrån en tränad grund".

Räddningsinsatser leder ofta till korrigeringar längs vägen, förhoppningsvis förutsägbara sådana, men tyvärr ibland även reaktiva. Detta när oförutsägbara händelser sker under själva räddningsinsatsen, som kräver snabba åtgärder eller annan taktik.

En inledande alarmering av resurser (personella och materiella) till skadeplats bygger på en tidig bedömning av händelsens omfattning och typ. Olyckor knutna till berörda anläggningars dimensionerande scenerier kan uteslutande ses som dynamiska. Föränderliga olycksförlopp kan därmed förväntas och utmaningen ligger i en ständig väl avvägd resurstillgång.

5.2 KOMMUNIKATION VID RÄDDNINGSSINSATS

Vid en räddningsinsats på någon av verksamheterna används RAKEL av alla samverkande organisationer. SOS tilldelar initialt insatsen en så kallad RAPS-talgrupp för samverkan över organisationsgränser (RMB, polisen, ambulansen, Kustbevakningen, Sjöfartsverket med flera).

För kommunikation lokalt på skadeplats hänvisas insatta räddningstjänstenheter från RMB och Preem AB till så kallad insatstalgrupp.

6 ÅTGÄRDER VID RÄDDNINGSSINSATS

6.1 EXPLOSION, BRAND ELLER GASUTSLÄPP

En grund för att räddningsinsatsen ska kunna genomföras snabbt, säkert och på ett effektivt sätt är att Preem AB:s räddningstjänst får tillgång till aktuell anläggningsinformation under insatsen. Väl fungerande interna kommunikationsvägar ger ett bra insatsstöd och därmed förutsättningar för att rätt åtgärder vidtas tidigt i insatsen. Därmed minskar även sannolikheten för att människor, egendom och miljö skadas.

Även säkerheten för insatspersonal minskar då eventuella risker reduceras med välgrundade och taktiska beslut. Preem AB tillhandhåller därför insatsplaner. Preem AB:s räddningstjänst har förmåga att initialt genomföra livräddande och skadebegränsande åtgärder i händelse av olycka. Därefter kan RMB ansluta och formellt inleda kommunal räddningsinsats på plats under ledning av ett kommunalt räddningstjänstbefäl.

Hanteringen av räddningsinsatser sker i samverkan med Preem AB:s räddningstjänst, företagsledning för Preem AB eller Gasum Lysekil och övriga samverkande organisationer.

Nedan listas diverse åtgärder som kan vidtas i samband med räddningsinsats:

Skadebegränsande barriärer

- passiva brandskydd för att hindra kollaps av bärande stålkonstruktioner
- sprinklersystem
- skumsystem
- invallningar
- brandlarm
- gasdetektorer
- nödavstängningar
- säkerhetskritiska instrumentfunktioner
- tryckavlastning
- kameraövervakning

Skadeavhjälpande barriärer

- vatten för kylning/släckning av brand
- mobil brandbekämpningsutrustning
- utrustning för omhändertagande av kemikalier

Återställande barriärer

- omhändertagande av förbrukat släckmedel (vatten, skum, etcetera.)

6.2 OLJEUTSLÄPP INOM PREEM AB:S OMRÅDE

Stora oljeutsläpp inom anläggningens område innebär allvarliga olyckor och efterföljande sanering från denna olyckstyp kan bli omfattande och resurskrävande. I hamnarna finns fasta länsförvaringsstationer för att vid oljespill snabbt kunna länsa in aktuellt område. I tillägg till detta finns i produkthamnen ett förråd med länsor av olika typer, till exempel engångslänsor för mindre spill. Preem AB har även egna båtar i hamnen som är anpassade för länsantering och oljesanering. Vid spill inom raffinaderiområdet eller i Preem AB:s reningsverk nyttjas samma resurser som finns tillgängliga för spill i havet. Om spill skulle ske på mark inom raffinaderiområdet, och inte helt tas om hand via de normala avloppssystemen eller invallningar, så är området anpassat på ett sådant sätt att alla spill kommer att ledas via tillverkade eller naturliga vägar till antingen reningsverket eller produkthamnen.

Enligt miljödom framgår bland annat att Preem AB:

- ska ombesörja bekämpning av olja och andra miljöfarliga ämnen inom raffinaderiområdet, hamnområdena samt i Brofjorden innanför en linje från yttersta delen av Stretudden till Predikstolarna
- om Kustbevakningen eller eventuellt kommunal räddningstjänst begär det, ska biträda vid oljebekämpning utanför bolagets ansvarsområde
- ska hålla övningar i samverkan med Kustbevakningen

6.3 RMB:S BEREDSKAP FÖR OLJEUTSLÄPP

RMB svarar för skadeavhjälpande insatser vid utsläpp av olja på land, i kommunala vatten samt inom kommunala eller särskilt utpekade hamnområden. Till kommunal räddningstjänst kan räknas att förhindra olja att nå land eller vatten. Åtgärder som att styra oljan undan särskilt skyddsvärda områden räknas som räddningstjänst. Sanering av strandpartier samt bortforsling av oljekontaminerat avfall ansvarar kommunen för (gäller inte för hamnar och strandzon innanför Stretudden till Predikstolarna, se ovan punkt 6.2). Oljebekämpning till havs hanterar Kustbevakningen. Till havs innebär utanför strandzonen eller ur ett lokalt perspektiv (Brofjorden) utanför Stretudden/Predikstolarna. RMB förfogar idag över båtar och enklare oljelänsor.

Räddningsinsats i övrigt (ej bekämpning av olja och andra miljöfarliga ämnen inom raffinaderiområdet, hamnområdena samt i Brofjorden innanför linjen Stretudden/Predikstolarna) är statligt ansvar, med undantag av särskilt utpekade småbåtshamnar.

7 UNDERRÄTTELSE TILL MYNDIGHET I ANNAT LAND

Om följderna av en olyckshändelse vid Preem AB eller Gasum Lysekil skulle kräva åtgärder för att skydda befolkningen eller miljön i ett annat land än Sverige ska den kommunala räddningstjänsten (eller statliga om exempelvis Länsstyrelsen tagit över räddningsinsatsen) omedelbart meddela berörd myndighet i det landet.

Analys av tänkbara olyckshändelser har inte visat att följderna kan påverka något annat land än Sverige. Någon planering för sådan situation har därför inte gjorts.

8 ÖVNINGAR

Planens funktion och ändamålsenlighet ska säkerställas genom samverkansövning minst vart tredje år i enlighet med Sevesolagstiftningen. Kommunens plan för räddningsinsats tillsammans med företagens (Preem AB och Gasum Lysekil) interna planer för räddningsinsats kommer att övas minst vart tredje år. Planerade övningar fastslås, årligen, i en för respektive anläggning, särskilt anpassad övningsplan.

9 INFORMATION OCH VARNING TILL ALLMÄNHETEN

Preem AB och Gasum Lysekil genomförde under 2015 en gemensam informationskampanj till grannar och andra verksamheter i närområdet. Denna information gavs skriftligt och innefattade bland annat vilka ämnen som hanteras, hur företagen arbetar för att förebygga olyckor, vilka samarbetspartners som finns samt hur man ska agera vid en eventuell olycka.

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA), är ett varningssystem som används vid olyckor och allvarliga händelser, vid svåra störningar i viktiga samhällsfunktioner och vid krishantering i samband med extraordinära händelser. Det finns två nivåer på meddelanden: varning och information. Varningsmeddelande sänds genast när det är omedelbar risk för skada på liv, hälsa, egendom eller miljö. Informationsmeddelande sänds utan krav på omedelbarhet för att förebygga eller begränsa skador på liv, hälsa, egendom eller miljö.

Idag finns även möjligheten för SOS Alarm att sända ut ett talmeddelande till fast telefoni till personer i närområdet samt att skicka ut sms till adressregistrerade mobiltelefoner.

Åtgärder vid ett VMA:

- gå inomhus
- lyssna på Sveriges Radio, P3 eller P4 eller titta på Sveriges Television
- stäng dörrar och fönster, stäng även dörrar mellan rum
- stäng ventiler och slå av ventilation och fläktar

Den som beslutar om "VMA" är RCB i RMB. På Lysehalvön finns dock inga tyfoner som ljuder vid aktiverat VMA. För mer om information till allmänheten och "VMA" se: <http://mittbohuslan.se/privatperson/viktigt-meddelande-till-allmanheten.html>

113 13 är Sveriges nationella nummer vid allvarliga olyckor och kriser, hit kan allmänheten ringa och få ytterligare information vid en pågående händelse.

10 UPPRÄTTANDE OCH UPPDATERING AV PLANEN

Planen har upprättats av RMB i samråd med företagen Preem AB och Gasum Lysekil.

Planen har kommunicerats med allmänheten i Lysekils kommun genom kungörelse i lokalpress samt presentation på kommunens hemsida. Allmänheten har givits möjlighet att lämna synpunkter på planen.

Planen förnyas vart tredje år eller inom två år efter att Preem AB eller Gasum Lysekils säkerhetsrapport reviderats. Planen kan även behöva förnyas när det till följd av annan förändring finns anledning därtill.

Kommunal plan för räddningsinsats gäller från och med att den är undertecknad av räddningschefen för RMB.

